

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.M.F. Meijer

AD/CC

Telefoonnummer +31235145327

meijeramf@noord-holland.nl

1 | 7

Betreft: Bestuurlijke reactie op Managementletter 2021 van Publiek Belang Accountants

Verzenddatum

26 NOV. 2021

Kenmerk

1718687/1718733

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:

- De Managementletter 2021 van Publiek Belang Accountants, inclusief onze bestuurlijke reactie

Wij hebben de bestuurlijke reactie op de Managementletter 2021 van Publiek Belang Accountants in onze vergadering van 23 november 2021 vastgesteld.

Op 25 oktober jongstleden heeft Publiek Belang Accountants de Managementletter 2021 aan de provincie Noord-Holland (PNH) opgeleverd. In de managementletter rapporteert de accountant over de interim-controle 2021 die met name gericht is op de beschrijving van administratieve processen, de IT-omgeving, de verbijzonderde interne controle en een aantal verslaggevingsaspecten. Bij de controle van de jaarrekening 2021 rapporteert de accountant aan Provinciale Staten over de uitkomsten van de jaarrekening.

Managementletter op hoofdlijnen

Positief beeld

De accountant geeft in zijn algemene conclusie aan dat provincie Noord-Holland in 2021 opnieuw belangrijke stappen heeft gezet om het financieel beheer, de financiële informatievoorziening en de interne beheersing te verbeteren.

Ten opzichte van afgelopen jaren constateert de accountant wederom dat er op verschillende onderwerpen goede voortgang is geboekt. Dit heeft met name betrekking op de kwaliteit en voortgang van de Verbijzonderde Interne Controle, de procesbeschrijvingen; de versteviging van de IT-omgeving en de juiste toerekening van subsidielasten als gevolg van de wetswijziging.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Verder constateert de accountant dat de provincie met de Verbijzonderde interne controle al goed is voorgesorteerd op de rechtmatigheidsverantwoording die het college naar verwachting vanaf het jaar 2022 afgeeft. De beoogde rechtmatigheidsverantwoording 2021 is uitgesteld omdat het wetstraject hiervan nog in behandeling is. Ook heeft de provincie goede stappen gezet op het vlak van de IT-beheersing. De aanbevelingen uit voorgaande jaren zijn opgelost of worden in voldoende mate beheerst.

Er is een tweetal nieuwe aandachtspunten benoemd:

- Het formuleren van beleid op het vlak van Misbruik- en Oneigenlijk gebruik en het toezicht hierop
- De toerekening van lasten aan de juiste boekjaren.

Daarnaast geeft de managementletter inzicht in de voortgangsrapportage op verslaggevingsvraagstukken uit voorgaande jaren.

Reactie op hoofdlijnen

Algemeen

Wij herkennen ons in het positieve algemene beeld; de benoemde aandachtspunten en de aanbevelingen van de Managementletter 2021.

De groei en ambitie die we als organisatie richting interne beheersing hebben ingezet werpt zichtbaar zijn vruchten af. Uit de VIC controles en de controles door de accountant worden geen noemenswaardige fouten geconstateerd op het vlak van rechtmatigheid of getrouwheid.

Vanuit het verbeterprogramma Financiële Hygiëne is door de organisatie een grote inspanning verricht om interne beheersing te versterken. Het beeld van de managementletter van de nog openstaande verbeterpunten ligt in lijn met de interne rapportages auditopvolging. We werken toe naar een warme overdracht naar de lijn zodat naar de toekomst toe het behaalde niveau blijvend kan worden vastgehouden.

Gezien de relevantie van de onderwerpen gaan we hieronder nader in op de beheersing van de ICT en de procesbeschrijvingen. De overige onderwerpen worden benoemd in de reacties op de aanbevelingen.

Betrouwbaarheid ICT-omgeving

Publiek Belang concludeerde sinds meerdere jaren dat de ICT die relevant is voor financiële processen onvoldoende basis bood om bij hun controle te kunnen vertrouwen op geautomatiseerde beheersmaatregelen. Uit de huidige controle blijkt dat de eerder geconstateerde tekortkomingen zijn opgelost of in voldoende mate worden beheerst. Het opstellen van een integraal continuïteitsplan vraagt nog aandacht, de resultaten van het onderzoek naar het accountbeheer zijn nog niet inbegrepen in de conceptversie van deze managementletter.

Het onderzoek naar de IT-beheersing richtte zich tot dusverre op de algemene beheersmaatregelen (IT general controls) en nog niet op de systeem specifieke maatregelen (application controls).

Nu de aanbevelingen rond de algemene beheersmaatregelen in toereikende mate zijn opgevolgd is het gewenst dat de provincie toewerkt naar toereikende application controls binnen de financiële systemen. Daarmee kan aan de randvoorwaarden die nodig zijn voor een systeemgerichte controleaanpak worden voldaan.

Procesbeschrijvingen

De accountant heeft procesbeschrijvingen beoordeeld om vast te stellen of de kwaliteit hiervan toereikend is om op te kunnen steunen bij de accountantscontrole. De accountant geeft aan dat er inmiddels meerdere goede uitwerkingen zijn. Een belangrijke voorwaarde om op de processen te kunnen steunen is dat ook de application controls binnen de systemen die de processen ondersteunen aanwezig zijn. De accountant benadrukt de voortgang bij het beschrijven van processen te blijven bewaken.

Concerncontrol is van mening dat de procesbeschrijvingen van toereikende kwaliteit zijn voor de interne beheersing en dat deze in toenemende mate bijdragen aan de beheersing van rechtmatigheid en getrouwheid. Naast het beschrijven van processen is het van belang te borgen dat de medewerkers werken in lijn met de procesbeschrijvingen.

De systematiek om processen te beschrijven is inmiddels zodanig volwassen dat de werkzaamheden vanuit het project Processen Centraal in de lijn zijn ondergebracht. Daarmee zijn de directies verantwoordelijk geworden voor het beschrijven van de processen volgens de afgesproken kwaliteitsnorm, het actueel houden van de beschreven processen en de voortgang hierin blijvend bewaken. In het voorjaar van 2022 vindt een evaluatie hierop plaats.

Ontwikkeling in de controleaanpak

De door de accountant gehanteerde controleaanpak ligt in lijn met de aanpak van voorgaand boekjaar. De accountant hanteert primair een gegevensgerichte en een beperkt datagerichte controleaanpak.

Binnen deze aanpak steunt de accountant vrijwel uitsluitend op de werkzaamheden in het kader van de Verbijzonderde Interne Controle. Hierbij wordt gewerkt met een lagere risico-inschatting wat heeft geleid tot minder steekproefposten.

Binnen de provincie werken we toe naar een ideale mix in de controleaanpak tussen gegevens-, data- en systeemgerichte controle waarmee zowel de provincie als de accountant op een meer efficiënte manier de controle kan uitvoeren.

Reacties op de follow up 2021:

We herkennen ons in de opmerkingen van Publiek Belang rond de follow up van de bevindingen uit eerdere managementletters. De voortgang van deze aanbevelingen is in lijn met de interne rapportage auditopvolging.

Reacties op de nieuwe aanbevelingen

In onderstaande tabel staan de reacties per aanbeveling aangegeven:

Aanbeveling Publiek Belang	Bestuurlijke reactie
<p>Misbruik en oneigenlijk gebruik</p> <p>1. De accountant adviseert een specifiek beleidsplan op te stellen en de naleving hierop te toetsen op het vlak van Misbruik en Oneigenlijk gebruik.</p>	<p>1. Aangezien M&O een directe relatie heeft met fraudebeleid, stellen we voor M&O onderdeel uit te laten maken van het fraudebeleid dat in januari 2022 ter besluitvorming aan provinciale staten zal worden voorgelegd.</p> <p>Analoog aan de frauderisicoanalyse wordt in overleg met de proceseigenaren ook een risicoanalyse M&O uitgevoerd.</p>
<p>Verbijzonderde interne controle inkoop</p> <p>1. De accountant adviseert na te gaan wat de oorzaak is dat lasten van diverse facturen niet aan het juiste boekjaar zijn toegerekend.</p> <p>2. De accountant adviseert een andere werkwijze in de systematiek van vooruitbetaalde facturen voor de periodeafgrenzing door vooruitbetalingen als onderdeel van het inkoopproces te identificeren.</p>	<p>1. De analyse op de oorzaak van de toerekening van de lasten heeft gedurende het jaar tijdens de VIC controle reeds plaatsgevonden. Het betrof posten die geen materieel belang kenden voor de jaarverantwoording.</p> <p>2. De provincie heeft uit efficiency-oogpunt bewust gekozen voor de huidige werkwijze, waarbij per jaareinde de afgrenzing wordt bepaald. Periodeafgrenzing binnen het inkoopproces zou leiden tot een administratieve lastenverzwaring. De organisatie verkent of dit relevant is vanuit sturingsoogpunt.</p>

Reacties op opvolging eerdere aanbevelingen

In onderstaande tabel staan de reacties per openstaande aanbeveling aangegeven:

Aanbeveling Publiek Belang	Bestuurlijke reactie
<p>Risicomanagement en procesinrichting</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pas de procesbeschrijvingen aan naar aanleiding van de inhoudelijke beoordeling van de accountant. 2. Vul de beschrijvingen aan met een analyse en conclusie of de procesinrichting voldoet of wijzigingen behoeft. 3. Bewaak de voortgang van het gehele project om te borgen dat essentiële processen met voorrang worden beschreven 4. Koppel de beschreven processen duidelijk aan de beschrijving van de boekingsgangen in het nog af te ronden Accounting Manual. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De feedback van de accountant wordt inhoudelijk beoordeeld, waar de organisatie dit nodig acht zullen procesbeschrijvingen hierop worden aangepast. 2. De voorgestelde analyse is reeds ingebed in het proces in de vorm van een zogenaamde consistentiecheck. 3. Het project volgde de ambities van de lijnorganisatie. Met de overdracht van het project naar de lijn is de verantwoordelijkheid in de lijn belegd. Proceseigenaren bepalen de focus en prioriteit en bewaken de voortgang. 4. De aanbeveling om procesbeschrijvingen te koppelen aan een beschrijving van de boekingsgangen in het Accounting Manual maakt onderdeel uit van de planning.
<p>Frauderisico-analyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De accountant adviseert na te gaan of frauderisico's voldoende worden afgedekt. 2. De accountant adviseert de frauderisico-analyse periodiek te agenderen in de directie en het college van gedeputeerde staten. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Binnen de provincie wordt fraudebeleid geformuleerd. Dit beleid wordt in januari 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan provinciale staten. Belangrijke onderdelen hierin betreffen de frauderisico-analyse en het mitigeren van deze risico's met beheersmaatregelen. Impliciet wordt een groot deel van deze risico's reeds afgedekt vanuit kruisbestuiving met maatregelen die reeds zijn ingericht voor rechtmatigheids- en getrouwheidsrisico's. 2. Dit aspect is opgenomen in het concept fraudebeleid. Een frauderisico-analyse wordt opgesteld en zal met directie en gedeputeerde staten worden besproken.

<p>Betrouwbaarheid ICT omgeving</p> <p>1. <i>Continuïteitsplannen</i> Wij constateerden in 2020 dat er geen integraal continuïteitsplan aanwezig was voor de IT. Wel zijn afspraken gemaakt over de continuïteit van Verseon, dat wordt gebruikt voor documentbeheer en de opslag van belangrijke e-mails.</p> <p>De Provincie beschikt ook nu nog niet over afspraken over het borgen van de continuïteit van de volledige IT-dienstverlening, Dit blijft een aandachtspunt voor 2022.</p> <p>2. <i>Accountbeheer en Active Directory</i> Het onderzoek naar het accountbeheer en de inrichting van de Active Directory is uitgevoerd op 8 november. In de uitvoering van dit gedeelte van het onderzoek is enige vertraging opgetreden doordat op het eerder afgesproken tijdstip door de provincie geen toegang tot de relevante informatie kon worden verschaft. De uitkomsten van dit onderzoek zullen wij, na afronding van hoor en wederhoor met uw organisatie, mondeling toelichten en toevoegen aan de definitieve managementletter</p>	<p>1. De provincie werkt aan een integraal continuïteits- en calamiteitenplan voor de IT.</p>
<p>Interne beheersing</p> <p>1. De accountant adviseert functiescheiding af te laten dwingen door de financiële systemen voor de processen van inkoop en memorialen.</p>	<p>1. In de huidige processen is handmatige controletechnische functiescheiding aanwezig. We breiden de controls uit om aan te tonen dat de functiescheiding heeft gewerkt. De ambitie is dat op termijn geautomatiseerde controls in de plaats komen van de handmatige beheersmaatregelen. Dit is afhankelijk van de technische mogelijkheden van software applicaties.</p>

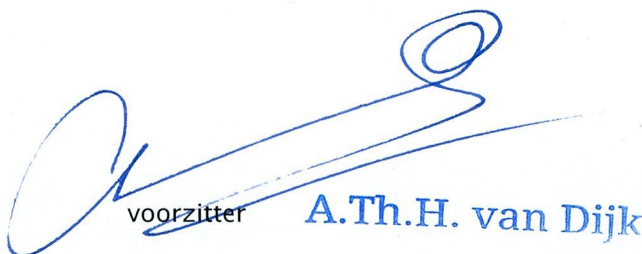
<p>Verantwoording inkomende subsidies en bijdragen van derden.</p> <p>1. De accountant adviseert een centrale registratie op te zetten van toezeggingen en de functie om de volledigheid van inkomende subsidies in te richten.</p>	<p>1. De directie heeft directeur Concernzaken benoemd als keteneigenaar en opdracht gegeven om de opzet en inrichting van de keten inkomende subsidies te verzorgen waarbinnen de volledigheid van de baten worden geborgd.</p>
<p>Verwerking van projectsubsidies</p> <p>1. De accountant geeft aan dat het grensbedrag voor de juiste toerekening van de subsidieasten aan boekjaren nog vastgesteld dient te worden.</p>	<p>1. De provincie is geheel voorgesorteerd op de nieuwe werkwijze om subsidieasten toe te rekenen aan de boekjaren waarin de prestatie wordt geleverd. De financiële verordening ligt binnen afzienbare tijd voor ter vaststelling door Provinciale staten.</p>
<p>SiSa</p> <p>1. De accountant adviseert om de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de SiSa-verantwoording in de komende jaarrekeningen te borgen.</p>	<p>1. De provincie onderkent het belang van een centrale coördinatie op de SiSa verantwoording en de kwalitatieve inhoud van de verantwoording. De coördinatie wordt centraal belegd binnen Financiën. Daarnaast is de werkgroep SiSa uitgebreid waardoor de realisatie van de SiSa-verantwoording niet afhankelijk is van één persoon. Daarbij wordt zowel tijdens de tussentijdse afsluitingen als in de voorbereiding op de jaarrekening, specifieke aandacht besteed aan de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de SiSa-verantwoording.</p>

Wij vertrouwen erop u met deze brief inzicht te hebben gegeven hoe wij met de opmerkingen van de accountant zullen omgaan.

De follow up wordt via de auditopvolgingslijst uitgevoerd. Bij de jaarrekening 2021 (2e kwartaal 2022 rapporteert de accountant over de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole 2021.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

R.M. Bergkamp
provinciesecretaris

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)
Managementletter 2021 van Publiek Belang Accountants